

naš tednik

LETO XXXI. — Štev. 40 4. oktobra 1979 Cena 4.— šil. (5 din)
Poština plačana v gotovini Celovec P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

Tausch (SPÖ): gospodarska mizerija koroške SP

(Stran 3)

Navdušenje za KEL!

(Stran 4)

KDZ: mladina podpira KEL

Koroška dijaška zveza (KDZ) je z zadovoljenjem zasledila, da bo pri volitvah za deželni zbor, 7. oktobra 1979, nastopila Koroška enotna lista (KEL). To kandidaturo Koroške enotne liste (KEL) Koroška dijaška zveza popolnoma podpre in nudi Koroški enotni listi vsa pomoč, katere je zmožna.

Koroška enotna lista bo s svojo manifestacijo na deželno-zbornih volitvah dokazala, da tudi protimanjšinski zakoni slovenskega življa na Koroškem ne morejo izbrisati, saj kandidatura KEL dokumentira izraz življenjske volje koroških Slovencev.

Koroška dijaška zveza je mnenja, da imajo Slovenci pravico,

da si svoje zastopnike sami izberejo, ne da bi jim le-te določevala kakršnakoli od koroških strank, ki doslej še niso kazale manjšini ugodnih interesov. Nadalje moramo ugotoviti, da imamo Slovenci pravico, da se sami poslužujemo sleherne demokratične pravice (kot kandidatura KEL), ako se že zakoni, ki bi morali zaščititi manjšino, usmerjeni proti manjšini.

Prvemu kandidatu Karlu Smolleju in Koroški enotni listi pa želimo 7. oktobra 1979 veliko uspeha!

V enotnosti je moč!

Za Koroško dijaško zvezo:
Janko Ferk s. r., časnikarski ref.
Sigi Kolter s. r., predsednik

7. oktobra vsi volimo KEL! Narodna enakopravnost in napredek za vse ljudi!

Volilni boj se bliža koncu — in višku: med strankami je opaziti nervoznost, predvsem pri SPÖ: Wagner in njegovi imajo sicer na svojih zborovanjih več kot dovolj obiskovalcev, vendar še ne vedo, ali bodo na zborovanjih „pridobljeni“ volilci v nedeljo res oddali svoj glas socialistom. V svoji nervozi vidi Wagner zase nevarnost celo v Koroški enotni listi, akorav-

no je SPÖ z manjšini sovražnim volilnim zakonom storila vse, da KEL ne bi dobila mandata. — Zelo je nervozen tudi Knafl, ki se smeje samo na plakatih, v ostalem pa ima strah pred veliko blamažo — da o Ferrariju ne govorimo, ki ga tare celo eksistenčni strah.

Kljub zelo pozni odločitvi KEL za samostojni nastop in prvotni skepsi v mnogih krajih pa so kra-

jevni sestanki, hišni obiski ter obiski pri številnih podjetjih pokazali, kako zelo se je ljudstvo na podeželju oddahnilo, da je le prišlo do kandidature. Dobrodošlice v podjetjih so bile povsod zelo iskrene, obisk volilnih sestankov je bil presenetljivo dober, — vse te reakcije dopuščajo optimizem za 7. oktober, akoravno so bili tokrat zunanji pogoji manj ugodni.

Za 7. oktober pa velja: pokazati je treba, da se ne strinjajo vsi Korošci, kadar večinske stranke spet sklenejo zakone proti slovenski narodni skupnosti; treba je pokazati, da sami hočemo vzeti usodo v lastne roke, da bo 7. oktober temelj gibanja, ki gre preko dneva volitev, predvsem pa: Zaupajmo v lastno moč!

Prvi uspeh je KEL dosegla že pred 7. oktobrom: uradni volilni predlog KEL, ki ga je izdala deželna volilna oblast, je prvič docela dvojezičen. Vse ostale stranke, pa naj se še tako trudijo za slovenske glasove, so vložile svoje predloge zgolj v nemščini.

Dr. MATEVŽ GRILC, predsednik NSKS, kandidat KEL

V nedeljo vsak glas za KEL!

Volilni boj v zadnjih tednih je najboljši dokaz pravilnosti odločitve za samostojni nastop Koroške enotne liste. Naši ljudje popolnoma razumejo in pozdravljajo tako odločitev, ki ni bila lahka, vendar potrebna. Pri sestankih, osebnih pogovorih in pri obiskih v podjetjih in drugod smo se srečevali s problemi južnokoroškega prebivalstva. Bili smo soočeni s podeželjem in tam tudi prisotni. „Zdi se mi, da je to najmočnejša stran naše narodne samozavesti,“ je zapisal že nepozabni dr. Joško Tischler v svojem uvodniku k deželnozborskim volitvam leta 1975.

Glas za Koroško enotno listo 7. oktobra je za nas koroške Slovence glas protesta proti narodnostni politiki vseh treh v državnem in dežel-

KAREL SMOLLE: 7. OKTOBER JE ZAČETEK NOVEGA GIBANJA. ZATO VSAK GLAS KOROŠKI ENOTNI LISTI — ZA BOLJŠO BODOČNOST NAS VSEH — ZAUPAJMO V LASTNO MOČ!

svoj glas katerikoli v deželnem zboru zastopanih strank, ta podpira tudi njihovo protimanjšinsko politiko.

KEL se izkazuje kot edina alternativa; je to nov politični poskus medsebojnega zblizanja in razumevanja. Med kandidati najdemo dr. Roberta Saxerja. Mislim, da je to ogromen korak naprej, kajti v tesnem sodelovanju med nami in demokratičnimi, kritičnimi nemškogovorečimi Avstrijci so perspektive za uspešno delovanje gibanja KEL. Gospodarska ocena južnokoroškega prostora v brošuri „Koroška jesen“ pa dokazuje pravilnost trditve, da je nacionalno vprašanje jasno povezano z gospodarsko-socialnim.

Iz vseh teh vzrokov mora biti odločitev 7. oktobra jasna. Pot na volišče ne sme biti za nobenega rojaka pretežka. Odločili se bomo za skupno pot in volili Koroško enotno listo (KEL) — listo 5!

Deutschkärntner Arbeiter und Bauern!
Dieser Slowene will Euch Eure Villen am
Wörthersee wegnehmen!

KEL

Zaupajmo v lastno moč KEL - lista 5

Srečanje narodnih skupnosti v Kopru: biti samooblikovalec usode - KEL kot samopomoč

V Kopru je bilo dne 28. in 29. septembra 1979 IV. srečanje narodnosti sosednjih dežel. Organizator srečanja je bila Unione degli Italiani dell'Istria e di Fiume — Italijanska unija za Istro in Reko, udeležile pa so se delegacije organizacij narodnostnih skupnosti: SKGZ, Slovenska skupnost, Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Narodni svet koroških Slovencev, SIS za prosveto in kulturo madžarske narodnosti, Zveza Madžarov v SR Hrvatski in predstavniki komisije za narodnosti Železne županije v LR Madžarski.

Srečanje je ponovno potrdilo velik pomen in aktualnost izmenjave izkušenj in pogledov o položaju narodnih skupnosti sosednjih dežel. Kot tako je dalo svoj prispevek k iskanju rešitev odprtih vprašanj, s katerimi se narodnosti srečujejo. Upoštevač različnost razmer in položaja posameznih narodnostnih skupnosti, je poudarilo potrebo za dosledno reševanje vseh proble-

turne infrastrukture — kot so kulturni domovi, otroški vrtci — išče Koroška enotna lista novo pot, ki bi povezala koroške Slovence in avstrijske demokrate preko 7. oktobra v novo alternativno gibanje, ki se bori za narodno in socialno enakopravnost na južnem Koroškem," je poudaril Filip Warasch.

Deželni svetovalec Slovenske Skupnosti (SSK) dr. Drago Štoka

Pogled na del udeležencev seminarja v Kopru

mov na osnovi demokratičnih načel in prizadevanj.

V poročilih vodij delegacij je tajnik NSKS Filip Warasch govoril o možnostih narodne skupnosti na Koroškem, kako bi prišla iz tistega geta, v katero so jo potisnile avstrijske stranke po sedmojuljski zakonodaji: „Poleg gospodarske samopomoči in ustanavljanja kul-

je odločno zavrnil tendence po preštevanju manjšine in nakazal nesmisel deljenja manjšinskih pravic po njeni številni moči. Boris Race, predsednik SKGZ iz Trsta, je podal pregled nad pogajanjmi za izvajanje določil iz Osimskega sporazuma. Predsednik ZSO dr. Franci Zwitter je predlagal, da zastopniki narodnih skupnosti, ki se

zdej že četrtič redno srečujejo, iščejo možnosti, kako bi tudi na mednarodnih forumih lahko skupno nastopali. Udeležencem seminarja je obrazložil, zakaj je za koroške Slovence juljska zakonodaja nesprejemljiva. Zakonodaja, ki so jo sklepali mimo koroških Slovencev, sloni na krivičnem preštevanju, deli našega človeka v osem

kategorij, sosveti pa ločijo vodstvo narodne skupnosti od ljudstva in centralnim organizacijam jemljejo legitimno pravico do zastopstva koroških Slovencev. V ostalih poročilih so udeleženci seminarja bili seznanjeni še z aktualnimi problemi Madžarov v Sloveniji in Hrvaški ter Slovenci in Hrvati, ki živijo v LR Madžarski. V dveh dneh

WAGNER: In der ersten Zeit waren alle diszipliniert und bemüht, die Wahlauseinandersetzung fair zu führen. Unser Slogan „Fein sein, beinander bleib'n“ gilt als Symbol des Kärntner Klimas, auf das wir immer stolz waren. Mit Befremden mußten wir jedoch feststellen, daß die KEL als christliche Slowenenliste eine — geradezu haßvolle — Propaganda gegen die Kärntner Sozialdemokraten entfachte. Überraschend

sich darüber im klaren sein, daß ihre Stimme eine Stimme für die Kärntner Sozialisten ist.

Die Christlichen Slowenen sollen sich darüber im klaren sein, daß diese Art der Politik ihrer Führung mit einer Politik, die auf christlichen Grundsätzen aufbaut, nichts mehr zu tun hat.

Ne bmo se spuščali v polemiko med SPÖ in ÖVP. Nastop KEL ne koristi ne eni ne drugi stranki. Koristi pa našemu člo-

KEL - edina neodvisna

auch, daß die Schwerpunkte der KEL-Propaganda den ÖVP-Aussagen gleichen; das gilt vor allem für den Bezirk Völkermarkt. Daß der Bezirk rückschrittlich ist, stimmt nicht. Vielleicht war es vor fünf Jahren so. Heute ist Völkermarkt ein moderner Bezirk; seine Menschen werden es sich nicht gefallen lassen, von irgend einer Gruppe diskriminiert zu werden. Entweder hat die KEL unbewußt die ÖVP-Propaganda kopiert, oder sie tritt als Wahlhelfer für die Volkspartei ein.

KNAFL:

Diejenigen Kärntner, die diese slowenische Liste mit ihrer Stimme unterstützen, müssen

veku, ker prav ta polemika dokazuje, da je KEL edina lista, ki je dokazala, kako nerazvita je južna Koroška in te probleme jemlje tudi resno. Vemo, da Wagnerju ni všeč, če dokazujemo, da je južna Koroška „Randproblem“. Dr. Arno Tausch, član SPÖ, naše trditve potrjuje danes s številkami na tretji strani. Te podatke je treba vzeti resno, ne pa se nad njimi smejeti, kot so delali Wagner, Knaf in Ferrari, ko so podpisali „državno pogodbo“. Tu se ni kaj smejeti. KEL se ne smeji, KEL opozarja in svari. Zato pa potrebuje v nedeljo vsak glas. Glas tistih, ki se ne smeji nad brezposelnimi!

pa so spoznali kulturno, gospodarsko in politično delo italijanske narodne skupnosti.

Ob zaključku seminarja so se udeleženci srečali tudi s predsednikom SZDL Mitjo Ribičičem, ki je poudaril pomen manjšin kot subjektov, ki morajo in morejo celovito vplivati na dogajanje v državi, v kateri živijo, pa tudi pomen tega, da se z vsemi tremi državami, z Italijo, Avstrijo in Madžarsko izmenjavajo delegacije na najvišjem nivoju. Ker začrtane meje po besedah Ribičiča niso več odprti politični problem za odnose med državami v tem delu sveta, se je treba boriti za helsinško čimbolj odprto mejo — tako gospodarsko kot kulturno, za mejo svobodnega pretoka ljudi, idej in blaga. V tem kontekstu je tudi govoril o zadnjih dogodkih v Velikovcu in izrazil prepričanje, da nedemokratična in nasilna sredstva ne morejo prispevati k reševanju manjšinskih vprašanj. „Zato Jugoslavija in še posebej Slovenija z vso odločnostjo obsodijo tudi nedavni atentat v Velikovcu, ki niti ni toliko atentat na nemško-nacionalistični Heimdienst in sorodne sile — saj se te sile s tako akcijo samo krepijo in begajo do manjšine pozitivno razpoložene Avstrije — temveč je atentat proti naši politiki neuvrčenosti, proti Havani, proti miroljubni koeksistenci in proti dobrim sosedskim odnosom — ne glede na to, kaj je storilce motiviralo za njihovo dejanje. Jasno je, da naši organi javne varnosti z vsemi sredstvi odkrivajo in preprečujejo taka dejanja.“

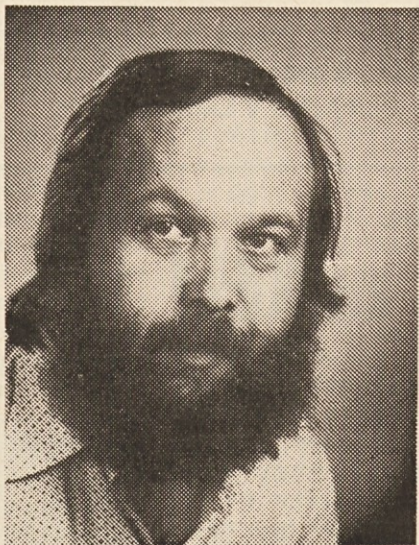
Delegacija NSKS, ki so jo sestavljali Filip Warasch, Herman Mačnik, Janez Lesjak in Miha Zablantnik, je ob robu seminarja udeležence seznanila tudi z novim projektom gospodarske samopomoči — ISTIT-om, ki je pred kratkim izdal svoj prvi prospekt. Seminar se je zaključil z obiskom ustanov italijske narodne skupnosti in ogledom TOZD VINO KOPER.

KEL - krojimo si sami svojo usodo!

tednikov komentar - tednikov komentar - tednikov komentar - tednikov kome

MIHA ZABLANTNIK:

Kel - edina možnost

V vedno večjem številu najdemo zaveznike v avstrijski družbi, ki so tudi plod političnih sprememb in procesov premišljevanja zadnjega desetletja. Odkrili so v širši družbeni zvezi in na širši politični ravni to, kar imajo z nami skupno, kakor smo mi odkrili marsikaj, kar imamo z njimi skupno. Te skupne težnje imajo svoje korenine v vzrokih naše svojevrstne situacije kot od nacionalnega šovinizma vplivnih in mogočnih skupin večinskega naroda ogrožena narodnostna skupnost.

Nacionalni konflikti ne padajo nikjer na svetu z neba. — Povsod so posledica socialnih in gospodarskih konfliktov in protislovij. Drugače povedano: ne glede na njeno različno jezikovno pripadnost ima masa prebivalstva povsod nadrejene socialne in gospodarske interese istega značaja. K skupnemu zastopanju teh interesov — ne glede na nacionalne razlike — pa jo ovirajo z nacionalnim razdorom. Tisti, ki so na oblasti, si obvarujejo svoj položaj tako, da tiste, ki bi jim lahko vzeli oblast in privilegije, med

seboj nahujskajo z nacionalnimi motivi in šovinističnim prepričanjem.

Dejstvo je, da na Koroškem v vodstvu tistih strank, ki so si položaj že utrdile, nimamo nobenega pravega prijatelja, partnerja in zagovornika. Sicer nas hočejo kot volilce in so pripravljeni zaradi tega do gotovih taktičnih manevrov, preračunanih ukrepov, da bi nas prevarali in dobili od nas glasove. Nikdar pa nas ne priznavajo kot skupino, ki sama dojema svoje interese. Zato ni slučaj, da skušajo vsako našo potezo, ki nas združuje in nas predstavlja kot celoto, zatreti, osmešiti ali razdreti. Skrbno pazijo na to, da se zatirani ne bi združili, da ne bi nastopili kot enota. Kajti kot taka imamo šanso, kot taka smo faktor, ki ga znotraj in zunaj Avstrije ne morejo prezreti!

Pogoji so se spremenili v našo korist. Po procesu razširitve obzorja nas samih in z novimi zavezniki lahko začnemo novo pot reševanja vsedružbenih problemov, izmed katerih je določen izraz in značilen delež naš svojevrstni problem kot narodna skupnost.

Ker je naš specifični problem izraz in del vsedružbenega kompleksa problemov, iščemo rešitev našega problema v okviru vsedružbenega razvoja. Smatramo KOROŠKO ENOTNO LISTO za legitimirano, da prevzame tu vodilno vlogo, da združuje zaveznike, da z nami rešujejo tiste probleme, ki nas zblizujejo.

Da smo na pravi poti, nam kažejo tudi reakcije večinskih strank. Na vse le možne načine, ki so ponekod že smešni, skušajo osmešiti naše gibanje. Začeni od ideoloških ocen, ki naj bi nagovorila pred sodke tako pri nemški kakor pri slovenski narodni skupnosti na Koroškem, do trditve, da se sami preštevamo in da itak nimamo nobenega izgleda na dosego sedeža v deželnem zboru, skušajo slabiti našo borbenost in enotnost. Vse to pa potrjuje našo odločitve, vse to potrjuje, da je KOROŠKA ENOTNA LISTA res alternativa za vse, ki v ljudeh tristrankarskega sporazuma ne vidijo nobene možnosti, da bi jih podprli, ker je skrb v deželnem zboru zastopanih strank le izgrajitev lastne veljave in neobzirno večanje možnosti določanja strukture družbe in ker ščitijo zaslepljeno povelje-

vanje lastnega naroda in stranke in razpihovanje sovraštva in nestrpnosti do slovenske narodne skupnosti.

Če bi te njihove trditve namreč res držale, bi bili vsi voditelji tristrankarskega sporazuma čisto tihi in se bi smejali med svojimi stenami.

Ker pa smo jim ponovno dokazali, da brez nas ne morejo postopati kakor bi hoteli, da smo odločno pripravljene zastopati naše interese sami, so zbegani. Mislili so, da nam bodo dali smrtni udarec s sedmojuljsko zakonodajo. — Nismo se jim pustili. Mislili so, da nas bodo s protustavnim in nedemokratičnim volilnim redom ugnali. Moramo jim sicer priznati, da so nam s tem onemogočili kandidaturu v 4. volilnem okraju, a ugnati se nismo pustili.

Od leta 1975 smo močno napredovali. Danes stoji za nami veliko zaveznikov na Koroškem in po vsej ostali Avstriji. Dnevno pozdravljajo ljudi iz vseh političnih taborov in slojev našo pogumno odločitev. Plakati KOROŠKE ENOTNE LISTE so postali zaželjen prostor in visijo v zelo številnih stanovanjih Koroške in Avstrije.

KEL ni stranka, KEL je gibanje in s tem nekaj živega in ustvarjalnega. Tudi v tem oziru je konstruktivna alternativa nasproti ostalim strankam, ki jim je podlaga otopela struktura, privilegirane in protežirane. Navdušenje na volilnih sestankih, prisrčni sprejem delavcev v podjetjih so dokaz naše prave poti, so dokaz, da je koroški Slovenec ohranil svojo borbenost, svojo resnicoljubnost in svoj čut za pravico in dejansko demokratičnost.

Ne samo trditve, da so demokrati z nami, tudi geslo ZAUPAJMO V LASTNO MOČ je zasidrano v KOROŠKI ENOTNI LISTI, ki ji bomo dali z našimi glasovi v nedeljo, 7. oktobra 1979, naše potrdilo. Zaupanje v lastno moč je edina sila, s katero si bomo izborili naše pravice, je edina sila zatiranih vseh kategorij v naši družbi, v katero lahko verujemo. Z njo bomo dosegli tisto vsedružbeno veljavo, ki zagotavlja enakopravnost vseh, ki ustvarja izhodišče k demokratičnemu razvoju naše družbe.

Vstani in se brani, če res si sin svobodoljubnega očeta, ima predvsem danes svojo veljavo. Pokazali bomo, da smo potomci svobodoljubnih očetov!

ARNO TAUSCH, Innsbruck:

Gospodarska zaostalost Koroške - sad politike SPÖ!

„Dejstvo, da je okraj Velikovec zaostal, ne drži,“ trdi Wagner v svojih napadih na KEL. Koroška enotna lista in njeni kandidati trdijo nasprotno, vendar si tega niso izmislili. Kdor pozna dejstva, kdor je povezan z ljudstvom in kdor se dnevno vozi iz Pliberka na delo v Celovec (in ne samo iz svoje vile v Vetrinju do deželnega urada), je pripravljen, da se bori proti žalostnemu stanju. SPÖ prav gotovo ne, ki kratkoma trdi, da je itak vse v redu: brezposelnost je sezonska, delovnih mest je dovolj. Mi trdimo, da sodi južna Koroška med najrevnejše predele v Avstriji, delovna mesta pa imajo kvečjemu tisti socialistični politiki, ki se že trideset let bogatijo na račun ljudstva!

Unbequeme Wahrheiten hören nicht auf unbequem zu sein, auch wenn wir in Österreich einige Landtagswahlen vor der Türe stehen haben. Unbequeme Wahrheiten hören nicht auf, unbequem zu sein, auch wenn sie von kritischen, also Linken, geäußert wurden.

Ich möchte mich hier kurz für die Leserinnen und Leser des NT mit einigen Beiträgen auseinandersetzen, die sich unmittelbar oder zumindest indirekt mit der Lage der Kärntner Slowenen befassen, oder für sie von großer Wichtigkeit sind, und die durchwegs in akademischen Veröffentlichungen erschienen sind, sodaß sie für einfache slowenisch- und deutschsprechende Arbeiter- und Bauernfamilien nicht zugänglich sind. Wahrheiten, die von Konservativen vom Schlage der Kärntner ÖVP oder FPÖ ebenso bekämpft werden wie von einigen meiner eigenen Parteigenossen, die den Sozialismus eines Otto Bauer und Karl Renner mit einer eigenartigen Mischung aus falchem Lokalpartitismus und Angst vor oder gar Bekenntnis zu einem Deutschnationalismus verwechselt haben, der anderswo einer bewältigten Vergangenheit angerechnet würde.

Slowenen werden sozial- und national benachteiligt

Dieser Tage schreibt die Neue Zürcher Zeitung, also das Blatt der Schweizer Hochfinanz:

Die slowenische Minderheit hat für allzu ostentatives Sicherinnern an diesen Abwehrkampf nicht viel übrig, obschon sie sich im Oktober 1920 gegen das Königreich der Serben, Kroaten und Slowenen und für die Republik Deutsch-Österreich entschied. Extrem deutschnationalen Gruppen in Kärnten haben aber in den vergangenen Jahren der Versuchung nicht widerstehen können, den Abwehrkampf in einer Art zu heroisieren, der einer Diskriminierung des slowenischen Bevölkerungsteils gleichkam (Freitag, 21. September 1979, Seite 2).

Man wird auch in der tagespolitischen Auseinandersetzung in Kärnten endlich erfassen müssen, daß es überall in Europa Regionen gibt, die ähnliche Charakterzüge aufweisen wie unser südlichstes

Bundesland, Charakterzüge der geschichtlichen Entwicklung, die für die heutigen Konflikte verantwortlich sind, die aber nur an der Oberfläche „Nationalitätenkonflikte“ und in Wirklichkeit Folgen der ungleichen Verteilung der Besitztümer, insbesondere in der Landwirtschaft, sind Folgen der abhängigen Eingliederung in bestehende Märkte, der Ausfuhr von Rohstof-

fen und Arbeitskräften, Folgen der kapitalistischen Entwicklung in den Zentren unserer Gesellschaft. Die konservativen Kärntner Parteien hingegen befassen sich mit diesen Fragen ja gar nicht — wahrscheinlich getreu dem Grundsatz, daß es am besten ist, wirkliche Konflikte, die eine Sprengkraft für das bestehende Gesellschaftssystem besitzen, zu verschweigen.

Armut in Österreich: 17% der Haushalte in Kärnten sind betroffen

Die Schwerpunktnummer 2/1979 der Österreichischen Zeitschrift für Politikwissenschaft, welche der bekannte Landwirtschaftsfachmann Günter Scheer vom Institut für Höhere Studien herausgab, muß alle erschüttern, die wenigstens vorgeben, für den regionalen Ausgleich in Österreich zu sein, oder für die Förderung der sozial Schwächeren. J. Krammer und G. Scheer geben darin einen Überblick über ihr jahrelanges Forschungsprojekt über die Landwirtschaft in Österreich. Im Jahre 1976 waren die landwirtschaftlichen Einkommen in

in ÖVP und SPÖ gleichermaßen erschreckendes Bild ergibt eine Analyse der Haushaltseinkommen in Österreich 1977/78, die vom Dr. Fessel-Institut in Wien durchgeführt wurde. Erfahrungsgemäß kommen andere Meinungsforschungsinstitute zu ähnlichen Ergebnissen. Die Repräsentativ-Umfrage unter 10.000 Haushalten ergab, daß in allen Bundesländern Armut weiter fortbesteht. Der Anteil der Haushalte mit unter 5000 öS Monatseinkommen betrug:

Wien	16%
Niederösterreich	20%

Durch Selbstorganisation gerettete Arbeit

Österreich derart ungleich verteilt, daß die oberen 5,5% der vollbeschäftigten Familienarbeitskräfte nicht weniger als 21% des landwirtschaftlichen Einkommens auf sich vereinen, also ebensoviel wie der „Kuchenanteil“ der unteren Hälfte der österreichischen Landwirte!

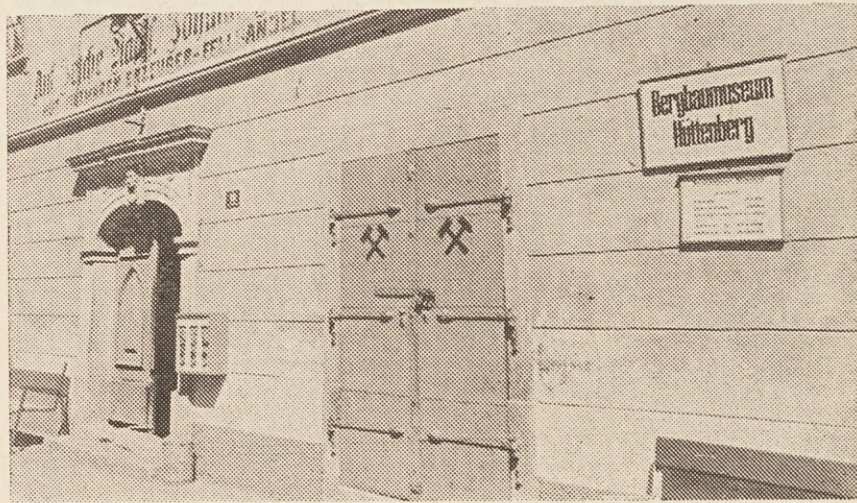
Und wer glaubt, seit 1976 hätte die Ungleichheit für mindestens 2/5 der Landwirte in Österreich aufgehört zu bestehen, den möchte ich doch einladen, einen Blick auf die dem „Grünen Bericht“ des Landwirtschaftsministeriums entnommene Tabelle zu werfen, die eine Auskunft über die Streuung der landwirtschaftlichen Einkommen je Familienarbeitskraft gibt.

H. Glatz hat in der gleichen Nummer der Österreichischen Zeitschrift für Politikwissenschaft darauf hingewiesen, daß die armen Grenzgebiete Österreichs in jeder Weise zur Randzone unseres Landes degradiert werden: Mit einem Anteil von nur 9% an den nicht in der Landwirtschaft Berufstätigen stellen die Ostgrenzgebiete heute fast die Hälfte der gesamten Winterarbeitslosigkeit des Landes.

Ein für die herrschenden Kreise

Burgenland	22%
Steiermark	17%
Kärnten u. Osttirol	17%
Oberösterreich	12%
Salzburg	15%
Tirol	14%
Vorarlberg	15%

Voriges Jahr lagen noch immer 17% der Haushalte Österreichs un-

Hüttenberg: Museum statt Arbeitsplätze?

ter der 5000-Schilling-Marke, und besonders bedenklich ist, daß auch größere Familien von solch nie-

drigen Einkommen betroffen sind (beispielsweise 4% der 5- und mehr-Personen-Haushalte).

Rat der Kärntner Slowenen: Selbstorganisation ist richtige Politik

Jedesmal, wenn einer der ohnehin nicht zahlreichen Vertreter der Linken in der SP-Spitze davon spricht, daß diese skandalösen Ungerechtigkeiten endlich abgebaut werden sollten, geht ein Aufschrei durch die konservative Tagespresse unseres Landes. In den letzten Jahren hat insbesondere der Klubobmann der SPÖ, Dr. Heinz Fischer, dieses Thema mit aller notwendigen Deutlichkeit angesprochen. Die Daten des Hauptverbandes der österreichischen Sozialversicherungsträger, die im Sozialbereich des Bundesministeriums für soziale Verwaltung genannt werden, sprechen denn auch eine deutliche Sprache: Sprache darüber, daß die Ungleichheit weiterhin die österreichische Gesellschaft prägt. Der Anteil der reichen 10% war bei den Einkommen aus unselbstständiger Arbeit noch nie so groß wie 1977, und der Anteil der ärmeren 50% betrug 1953 noch 32,3% und 1977 29,1%! Unsere letzte Vermögenssteuerstatistik läßt erkennen, daß bei den Vermögen die Anteile der reichsten Kapitalgruppen — also das große Inlandskapital, die ausländischen Betriebe und die Giganten der Verstaatlichten — weiter zunehmen, und daß in etwa 0,4% der Betriebe im Besitz von 60% der Vermögen sind!

Man soll sich keine Illusionen machen über die Natur unseres

Gesellschaftssystems: es beruht auf der Konzentration des Besitzes, auf der Produktion in immer größeren Einheiten, es verlagert die Entscheidungsgewalten immer mehr in die Hände einiger weniger anonymer Gruppen — weder hier in Österreich noch anderswo in den Industrieländern gibt es da Ausnahmen. Im Wirtschaftswunderland Bundesrepublik leben nicht weniger als 6 Millionen Menschen unter dem Existenzminimum, und in den USA und in Großbritannien ist die Lage nicht anders. Betroffenen sind regional oder sozial genau bestimmbar Gruppen: Ungelernte Arbeiter, Pensionisten, Zonen in Randgebieten (z. B. die Grenzgebiete BRD-DDR, Schottland, Nordirland, Südfrankreich, Korsika...). Heute verfügt die Sozialwissenschaft über Darstellungen dieser Vorgänge am Beispiel Spaniens, Schottlands, Irlands, Griechenlands und Italiens, sowie der unterentwickelten Länder im allgemeinen.

Die Erfahrungen aus den übrigen Randzonen sowohl in Europa als auch in Übersee bestätigen den Kurs, den auch der Rat der Kärntner Slowenen einzuschlagen begonnen hat: daß es um die Selbstorganisation der Betroffenen geht. Selbst offensichtliche Rückschläge in der Tagespolitik sollten die slowenische Volksgruppe in Öster-

(Dalje na 4. strani)

Die Streuung der Betriebe nach dem Landwirtschaftlichen Einkommen je Familienarbeitskraft in Prozenten

Anteil der Betriebe mit einem Landwirtschaftlichen Einkommen in Schilling je Familienarbeitskraft von ...

	Bis unter 30.000	30.000 bis unter	40.000 bis unter	50.000 bis unter	60.000 bis unter	70.000 bis unter	80.000 bis unter	100.000 bis unter	120.000 bis unter	140.000 bis und darüber	insgesamt	
		40.000	50.000	60.000	70.000	80.000	100.000	120.000	140.000			
Nordöstliches Flach- und Hügelland	19,5	5,0	6,5	7,6	8,2	9,1	7,2	9,7	6,3	20,9	100	
Südöstliches Flach- und Hügelland	29,4	10,3	9,1	10,5	13,0	3,1	10,8	5,3	3,8	4,7	100	
Alpenvorland	9,5	4,7	5,7	9,6	8,0	7,7	14,3	14,2	4,1	22,2	100	
Kärntner Becken	24,0	10,5	16,7	4,7	12,7	3,3	10,5	12,5	0,5	4,6	100	
Wald- und Mühlviertel	27,4	12,5	16,2	11,9	6,4	7,1	7,4	6,4	3,3	1,4	100	
Alpenostrand	25,8	11,1	12,7	12,4	10,3	7,7	7,0	5,0	2,3	5,7	100	
Voralpengebiet	11,1	11,5	13,5	15,1	10,7	7,5	7,7	9,7	6,6	6,6	100	
Hochalpengebiet	37,3	10,6	12,3	7,9	6,9	4,5	8,8	4,0	2,6	5,1	100	
Bundesmittel	1977	22,9	8,8	10,3	10,0	8,8	6,7	9,4	8,2	4,0	10,9	100
	1976 ¹	20,5	12,1	11,6	9,4	7,9	7,0	11,1	8,0	3,4	9,0	100

KEL-gibanje, ki seže preko 7. oktobra

Pogled na del udeležencev volilnega zborovanja KEL v Bilčovsu.

Obirsko

Primer Rebrca je očiten dokaz, da večinskimi strankam ni za reševanje gospodarskih in socialnih problemov južne Koroške. V rebrško tovarno so tekli težki milijoni, a naposled so stali delavci na cesti. Le kam so se zgubili ti milijoni. Tovarna pa je propadala naprej. Šele tedaj, ko so Rebrco prevzeli novi lastniki, so se stvari zboljšale, je stekla proizvodnja znova, so se domačini spet smeli oddahnuti. Kaj bi pomenilo, če bi bila Rebrca za vedno obstala, so kaj jasno čutili tudi tisti, ki Slovincem nikakor niso naklonjeni. To je bila glavna tematika zborovanja pri Kovaču na

Obirskem, ki ga je vodil 2. kandidat KEL Pavel Apovnik (navzoče je pozdravil občinski odbornik EL Franc Smrtnik); domačini so bili ogorčeni zaradi takega nesramnega postopanja s prebivalci kapelške občine in sosednjih krajev. Celotni razvoj, narodnostni, gospodarski in socialni, ustvarja le še hujše probleme. Večinske stranke zaradi svoje politične vsemogočnosti delajo, kot bi bilo vse v blaženem redu. Treba bo poiskati nove politične možnosti, prebivalci se bodo morali sami lotiti obstoječih in nastajajočih problemov. Edina resna in poštena pomoč pri tem boju pa je KEL, edina možna alternativa, ne samo za zdaj, tudi za naprej.

Pliberk

Uspešen volilni sestanek. Pri Schwarzlu v Pliberku so iskreno pozdravili kandidaturu dr. Roberta Saxerja, nemškogovorečega Korošca; je namreč dokaz za upanje, da se bodo s časom razmere na Koroškem le obrnile na boljše. Prav Pliberčani znajo ceniti široko za-

snovane koncepte na gospodarskem področju. Dr. Saxer se je dotaknil tistega področja, s katerim se ukvarja že več let: opazovanje in ocena pisanja večinskega tiska o koroških Slovincih. Tako je med drugim analiziral škandalozno postopanje koroških občil v „zadevi Warasch“. Dr. Matevž Grilc je predstavil gospodarske načrte Koroške enotne liste.

Dobrla vas

Občane Dobrle vasi so v nedeljo na volilnem sestanku v kulturnem domu informirali kandidati-domačini dr. Matevž Grilc, dr. Robert Saxer ter Karel Smolle. Tudi tukaj:

na eni strani gospodarski problemi, na drugi pa problemi množičnega obveščevanja. Predavatelji so zagotovili, da bo KEL postala gibanje, ki seže preko volilnega datuma in da bo treba zajeti kritično in demokratično misleče Avstrijce — preko koroških mej.

Sele

Selani so s svojo pristno iskrenostjo pozdravili nastop KEL, v petek zvečer pa kandidata KEL dr. Saxerja ter dr. Grilca. V imenu selske KEL ju je pozdravil občinski odbornik Franci Roblek. Tudi obisk je bil zelo zadovoljiv. Selani se bodo vsekakor — kakor tudi v drugih krajih — potrudili, da bo re-

zultat 7. oktobra zadovoljiv. Dr. Grilc je govoril predvsem o gospodarskem položaju. Selani so zaradi gospodarske obrobosti južne Koroške še posebej prizadeti, saj na področju občine pravzaprav ni delovnih mest za delojemalce, ki se morajo voziti na delo najmanj v Borovlje, mnogi od njih pa še dalje, tako da ne morejo vplivati na vsakodnevno dogajanje v občini in v domači vasi.

Žitara vas

Zelo živahno zanimanje so žela izvajanja dr. Pavla Apovnika pri Šternu v Stari vasi za občane Žitare vasi. Kakor povsod, je tudi tukaj bil v ospredju gospodarski koncept Koroške enotne liste za južno Koroško. „Koroška jesen“ — tako naslov gospodarskega pro-

grama KEL — je za ta prostor prvi in edini koncept kakršne koli stranke, ki nastopa pri deželnozborskih volitvah. Soglasno mnenje: nobenega glasu za tiste stranke, ki so v vseh preteklih letih zakriville gospodarsko slabitev dvojezičnega ozemlja. Od koroškega centralnega prostora Beljak-Celovec-Sentvid prebivalstvo na južnem Koroškem ne more živeti!

Povsod podpora samostojnemu nastopu

„V nedeljo bomo šil z optimizmom na volišče,“ je pouadril podžupan v Globasnici Janez Hudl, ki je prejšnjo nedeljo pozdravil pri Šoštarju predavatelje: prvega kandidata KEL Karla Smolleta, ter dr. Roberta Saxerja in dr. Matevža Grilca. Karel Smolle je v svojem duhovitem govoru utemeljil nastop KEL, številni poslušalci so v diskusiji potrdili njegova izvajanja, češ da je treba napraviti končno konec ekonomskemu in narodnostnemu zatiranju naših predelov in ni vzroka, da bi se temu dejstvu še smejali, kot to vidimo pri šefih treh strank.

Posebno iskreno je občinstvo sprejelo dr. Roberta Saxerja, ki je ob svojem primeru zagotovil, da je veliko nemškogovorečih sodeže-

lanov, ki bodo v nedeljo podprli KEL. „KEL bo tudi še po 7. oktobru prišla med naše ljudi, ki so kot jaz že zdavnaj izgubili zaupanje v večinske stranke, da bodo karkoli spremenili v nacionalnem in socialnem pogledu,“ je zaključil dr. Saxer. Dr. Matevž Grilc se je ustavil ob spremembi volilnega zakona: „Spremenili so ga samo zato, da bi Slovincem odvzeli možnost kandidata, razkosali so Koroško na štiri okraje, temu dodali še potrebo po 100 podpisih v vsakem okraju. Zato bomo šli zaradi tega zakona na ustavno sodišče.“ V živahni diskusiji je blizu sto poslušalcev pokazalo, da naš človek ve, koga je treba podpreti v nedeljo.

Pliberška posojilnica spada med najbolj napredne gospodarske ustanove koroških Slovincov, predvsem po zaslugi mladega poslovodja Jožeta Nachbarja (na sliki v pogovoru s Karlom Smolletom).

Šentjakob v R.

Kljub nesporazumu pri izbiri lokacije za volilno zborovanje v Šentjakobu v Rožu je bila udeležba poprečna. Medtem, ko je bilo načrtovano zborovanje najprej v Narodnem domu v Šentjakobu, se je moralo občinstvo odpeljati k Antoniču na Reko, kjer so udeleženci

prisluhnili najprej izvajanjem dr. Pavla Apovnika in dr. Matevža Grilca, nato se je razvila in nastavkih zanimiva diskusija, predvsem o problemu mladine in seveda tudi o načrtih poživiteljev KEL, ki naj bi postala pravo gibanje vseh Korošcev. Prav to so zbrani rojaki živahno pozdravili in soglasno izrazili svojo pripravljenost sodelovanja v takem gibanju.

Sestanek v klubu KDZ

V torek, 2. oktobra 1979, je predaval v klubu KDZ prvi kandidat KEL Karel Smolle. Govoril je o programu KEL in povedal dijakom tudi, kaj si ljudje na podeželju od njih pričakujejo. Poudaril je, da si študirajoča mladina ne sme ustvarjati centrov le na Dunaju ali v Gradcu, temveč naj se aktivno

vkluči v delo na terenu, na podeželju. Predočil je dijakom važnost samostojnega nastopa pri teh volitvah. Med diskusijo se je izkazalo, da dijaki pozdravljajo samostojni nastop 7. oktobra. Udeležba pri sestanku je bila dokaj zadovoljiva.

Rat der Kärntner ...

(Nadaljevanje s 3. strani)

reich nicht davon abbringen, den Weg der wirtschaftlichen und politischen Selbstorganisation weiterzugehen, da die Abhängigkeitsbeziehungen von den wirtschaftlichen und politischen Zentren die wichtigste Voraussetzung der allseitigen Entwicklung untergraben, nämlich die Autonomie.

Alles in allem liebe sich also sagen, daß für die Selbstorganisation der Slowenen und anderer Gruppen in Österreichs Randzonen, die von mehr als 1 Million Menschen bewohnt werden, einzutreten, die Sache des Sozialismus in Österreich sicherlich mehr fördert als ein Zudrücken des rechten Auges gegenüber braunen Vergangenheiten und Gegenwart.

Športno društvo DSG-Sele vabi na **PLES ŠPORTNIKOV**

ki bo v nedeljo, 7. 10. 1979, s pričetkom ob 19. uri v farni dvorani v Selah.

Za ples igrajo „Original Wörtherseebuam“.

Slovensko prosvetno društvo SPD „Vrtača“ v Slovenjem Plajberku vabi na veseloigro v treh dejanjih

„**NAVADEN ČLOVEK**“

Čas: sobota, 6. 10. 1979, ob 20. uri
Kraj: Gostilna Serajnik v Podnu
Nastopajo domači igralci z igro, ki na Koroškem še ni bila uprizorjena

Slovensko prosvetno društvo „Rož“ v Šentjakobu v Rožu vabi na

KONCERT

ki bo v nedeljo, 7. 10. 1979, ob 19.30 v farni dvorani v Šentjakobu v Rožu.

Nastopata:

Mešani pevski zbor prosvetnega društva „Lipa“ iz Bazovice pri Trstu

Mešani pevski zbor SPD „Rož“ iz Šentjakoba v Rožu.

Ob tem prijateljskem srečanju bo nastopala tudi igralska skupina iz Bazovice z recitalom.

- Dvojezični učitelji se srečajo na
- **NOGOMETNI TEKMI ROŽ** —
- **PODJUNA** v torek, dne 9. oktobra 1979, ob 15. uri na igrišču
- v Šentjakobu v Rožu.

Krščanska kulturna zveza prireja v okviru mednarodnega leta otroka 1979

REVIJO MLADINSKIH ZBOROV

v nedeljo, 21. 10. 1979, ob 14. uri v Farni dvorani v Šentjakobu v R. Nastopajo otroške in mladinske skupine iz Gur, Roža, Zilje in Kanalske doline.

DOM v TINJAH

V ponedeljek, 8. 10. 1979

ROMARSKO POTOVANJE NA BREZJE, V LJUBLJANO IN POSTOJNO

za župnije: Škocijan, Tinje, Mohličje, Galicija, Apače, Šmarjeta v Rožu, Glinje, Borovlje

V sredo, 10. 10. 1979

ROMARSKO POTOVANJE H GOSPE SVETI, V KRKO, OSOJE IN K MARIJI NA OTOKU

za župnije: Suha, Žvabek, Pliberk, Šmihel, Kazaze, Sinča vas, Tinje

Od nedelje, 11. 11. 1979, ob 18. uri, do sobote, 24. 11. 1979, ob 13. uri

DOPUSTNIŠKI DNEVI

za kmete in kmetice, za delavce in delavce, za upokojeince
Prijave do 28. 11. 1979 na Katoliški dom prosvete SODALITAS, 9121 Tainach/Tinje, tel. 0 42 39 / 642

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslov: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26. 9020 Klagenfurt. — Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave 72 5 65. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradšče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22207. Naročnina znaša letno: za tuzemstvo 150.— šil., za Jugoslavijo 200.— din, za ostalo inozemstvo 250.— šil. (po zračni pošti 500.— šil.). — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovincov. — Odgovorni urednik: Nužej Tolmajer, Verovce štev. 2. 9065 Zrelec. — Tiska: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.

5

**KÄRNTNER EINHEITSLISTE
KOROŠKA ENOTNA LISTA**

KEL

KEL podpira nove gospodarske pobude

Največji industrijski obrat v Podjuni je tovarna Leitgeb v Sinči vasi. Kot smo poročali že v zadnji številki NT, so se kandidati KEL pogovarjali z vodstvom in delavci. Na sliki: 2. z leve dir. Simons s šefi oddelkov in zastopnikoma obratnih svetov delavcev in nameščencev. V delegaciji KEL so bili (z desne) Saxer, Smolle, Apovnik in občinski odbornik Tine Wastl.

Hodiše: sestanek KEL

Lepo število udeležencev volilnega sestanka KEL za občini Hodiše in Škofiče je pozdravil v petek, 28. septembra, hodiški občinski odbornik Fridi Sabotnik. Sestanek je bil pri Antoniču (zdaj dom ÖGB) ob Habnarjevem jezeru. Med udeleženci sta bila tudi škofiški odbornik Herman Jäger in predsednik Zveze slovenskih izseljencev Lovro Kramar, pd. Janšej v Holbičah. Predavatelji so bili prvi kandidat KEL Karel Smolle, drugi kandidat Pavel Apovnik in Jože Wakounig. Navedli so vzroke za ponovno kandidaturu in razložili program in načrte KEL. Apovnik je zelo ostro kritiziral koroška množična občila, ki za vsako ceno hočejo zamolčati, da kandidira na 3. mestu nemškogovoreči Korošec dr. Robert Saxer iz Celovca. Njegovih izjav pri tiskovnih konferencah sploh ne objavljajo. Vzroki in namen so seveda jasni. Smolle je

tudi poudaril, da so naleteli obiski pri številnih južnokoroških podjetjih an dober odmev pri delavcih. Zlasti na Rebrci je bilo vzdušje čisto drugačno kot leta 1975. Saj se je ravno tam izkazalo, da večinskim strankam ni šlo za to, da bi delavcem ohranile delovna mesta. Tudi za celotno južnokoroško območje te stranke nimajo primerne razvojnega in gospodarskega načrta. Do kraja pa so seveda razgalele svoj protislovenski obraz s tristranskim sporazumom in zakonom o narodnih skupnostih od 1. julija 1976 ter z ugotavljanjem manjšine 14. novembra 1976. Tem strankam gre samo za večjo oblast, pa tudi vse tri pojejo isto pesem, vsaka eno kitico.

Pri diskusiji so poslušalci predvsem kritizirali, da je bil sklep za samostojni nastop tako pozen, navedli pa so tudi vrsto domačih narodnih in gospodarskih problemov.

V Slovenjem Plajberku so za KEL

V gostilni pri Foltu je bil v četrtek, 27. septembra, volilni sestanek KEL. Navzoče in oba predavatelja, dr. Matevža Grilca in prof. Jožeta Wakouniga je pozdravil slovenski občinski odbornik v Borovljah Feliks Wieser, pd. Šošl. Zborovanja se je udeležil tudi tajnik ZSO, dipl. inž. F. Wieser. Oba predavatelja sta nakazala vzroke, zakaj spet KEL, in tudi orisala gospodarskih in socialni položaj v naših krajih. Če primerjamo volilne programe vseh drugih, predvsem deželnozborskih strank, vidimo, da gre vsem samo za to, da bi povečale število glasov in s tem pridobile večjo oblast. Ne ena ne druga pa se ne loti hudih gospo-

darskih problemov, ki tarejo naše kraje. Slovenji Plajberk je hud primer za odseljevanje domačega prebivalstva, ker doma ne najdejo primerne zaposlitve. Domačije in zemljišča pa pokupujejo Celovčani in druga gospoda, kar le še ustvarja nove probleme. KEL je izdelala gospodarski program, primeren za potrebe južnokoroških krajev.

Predavanju je sledila tehtna in plodovita diskusija, pri kateri so domačini nakazali hude gospodarske in socialne probleme svojega kraja in ostro kritizirali, da jih nobena od vodilnih strank ne namerava rešiti v zadovoljstvo prizadetega domačega prebivalstva.

Obisk v naprednem podjetju Lomšek v Tihoji.

Južna Koroška spada med manj razvita območja v Avstriji; predvsem okraj Velikovec prednjači v gospodarski zaostalosti. Zaradi tega je KEL izdelala gospodarski program, ki je na kratko orisan v brošuri „Carinthischer Herbst — Koroška jesen“. Ta gospodarska analiza je vzbudila po vsem Koroškem veliko zanimanje. Kandidati KEL so obiskali številna manjša in večja podjetja ter gospodarske ustanove koroških Slovencev.

Povsod so se pozanimali za probleme podjetnikov in delavcev, ki so odobrvali predvsem gospodarske pobude KEL.

Bilčovs: obisk v podjetju Gasser

Dan na dan se mora voziti lep del prebivalstva iz občine Bilčovs na delo v druge kraje. Največje podjetje v občini je ÖDK. Okoli 30 delavcev zaposluje znano in priznано tesarsko in mizarsko podjetje Franc Gasser, ki so ga obiskali kandidati KEL Karel Smolle, Pavel Apovnik, Matevž Grlic in Filip Warasch v ponedeljek, 1. oktobra. Podjetje jim je razkazal sin podjetnika, mladi tesarski mojster Franc Gasser. Podjetje je sodobno urejeno (tesarstvo, žaga, mizarstvo).

Kandidati KEL so spoznali tudi probleme tega srednjega podjetja in delavcev. Izročili so jim tudi dvojezične brošure „Carinthischer Herbst — Koroška jesen“, ki vsebujejo vrsto koristnih predlogov, kako bi okrepili domače obrate in s tem tudi povečali njih gospodarsko in konkurenčno moč. Glavni kandidat KEL Karel Smolle je tudi povabil vodstvo podjetja, da bi skupno reševali probleme in težave v korist prizadetih.

Ogled hotela Obir

Uspešno bilanco je direktor hotela Obir v Železni Kapli Ivo Silič prikazal kandidatom KEL, ki so prejšnji četrtek obiskali to gostinjsko podjetje v kraju, ki je še pred malo leti veljal kot „tujskoprometni slepič“. Število nočitev se je letos od januarja do avgusta v primerjavi s prejšnjim letom več kot podvojilo. Nenezadnje zaradi kvalitete: v statistiki turistične agencije Jugotours, ki ima pogodbo s 120 hoteli po celem svetu, leži hotel Obir na 3. mestu. Težave, s katerimi se mora hotel Obir v Železni Kapli boriti, so predvsem v neugodni infrastrukturi — manjka še precej možnosti za izoblikovanje prostega časa, za rekreacijo ter zabavo. Pozimi bi bila ugodna vlečnica z večjo zmogljivostjo. Vse to pogojuje, da so cene za penzijske usluge — ob enakih režijah — nižje kot v turističnih centrih.

KEL v mlekarni UKM

V torek dopoldan je obiskal drugi kandidat KEL dr. Pavel Apovnik s svojimi sodelavci v Velikovcu Podjunsko mlekarno. Poslovodja mlekarne dr. Maierhofer je zastopnika KEL prisrčno pozdravil in po kratkem razgovoru obširno razkazal mlekarno, njene naprave ter tudi ekspedit-trgovino pri skladišču.

Iz razlage dr. Maierhoferja je postalo razvidno, da je velikovška mlekarna zadnja leta bistveno napredovala, da je njena produkcija posatvljena na moderno bazo, kar se kaže npr. v proizvodnji sira. Lani je začela proizvajati sir za eksport — do tedaj je proizvajala samo za avstrijski trg — in eksportirala v ZDA nad 7000 kg sira. Letos bo ta množica gotovo višja. Dnevno predelajo približno 60.000 litrov mleka. Okoli 30.000 litrov tega mleka pridelajo kmetje okraja Velikovec, ostalo pa dobijo iz Celovca ter Šentvida ob Glini.

Potrebne sodobne tehnične naprave kot kotli, naprava za proizvodnjo sira in drugo ter vsa meha-

Wili Moschitz, šef proizvodnje pri ELANU na Brnci, razkazuje kandidatom KEL Smolletu in Grlicu izdelke tovarne.

KEL je izdelala za južno Koroško poseben gospodarski načrt, ki je tudi na kratko orisan v brošuri „Carinthischer Herbst — Koroška jesen“. Kandidati so obiskali že vrsto južnokoroških podjetij. V ponedeljek, 1. oktobra, so obiskali kandidati Karel Smolle, Matevž Grlic in Filip Warasch v spremstvu Janeza Mikla, občinskega odbornika EL v Bekštanju, znano podjetje ELAN na Brnci. Kandidate KEL so sprejeli direktor Nessler, po rodu južni Tirolec, šef proizvodnje Wili Moschitz in gospa Neratova. Glavni kandidat KEL Karel Smolle je v kratkih besedah orisal narodnostni in gospodarsko-socialni položaj na južnem Koroškem in

nato poudaril, da so si južni Tirolci priborili narodno enakopravnost predvsem zaradi svoje gospodarske moči. Tudi koroško narodno vprašanje je tesno povezano z gospodarskimi in socialnimi krivicami, ki tepejo koroške Slovence. KEL vabi vsa podjetja na južnem Koroškem, da bi obstoječe in nastajajoče probleme reševali skupno v zadovoljstvo prizadetih.

Pri ogledu podjetja so se kandidati KEL pogovarjali z delavci in nameščenci in tako поблиže spoznali njihove probleme. Izročili so jim tudi dvojezične brošure „Carinthischer Herbst — Koroška jesen“.

Delavci na Rebrci so zelo prijazno sprejeli Karla Smolleta in se z njim dalj časa pogovarjali. V sredini član žitarskega občinskega predstojništva Tinej Hribnik.

nizacija potrebuje moderen mehanizem. V tej zvezi so tudi težnje, da se mlečni produkti približajo potrošniku.

Mlekarna zaposluje okoli 70 sodelavcev, v poletnih mesecih pa naraste število s praktikanti vred nad 100.

Apovnik v velikovski Posojilnici

Popoldan je dr. Apovnik obiskal še velikovško Posojilnico in se v kratkem razgovoru s poslovodjo Kuchlingom informiral o poslovanju te slovenske denarne institucije v tem politično prepihanem karju Koroške. Kljub znani velikovski klimi iniciativni slovenski ljudje niso klonili in so postavili na noge oziroma zgradili moderno bančno poslopje, ki je konkurenčno in kamor človek, tudi če ima dolg na banki, rad vstopi. Kot drugje, bodo

tudi v Velikovcu predstavili knjigovodstvo na kompjuterski sistem. Tako bo servis, ponudba banke še sodobnejša in bo Hranilnica Velikovec izvrševala vse bančne posle.

Tudi Šmarjeta za KEL

Čeravno Šmarjeta gospodarsko ni najbolj šibka občina južne Koroške, jo kljub temu gnjavi razmeroma močno odseljevanje; dnevno pa se mora precej prebivalstva voziti na delo v Celovec in Borovlje. Občina sama prebivalcem ne more nuditi zadosti blaginje, ker pač davki ostanejo na karju delovnega mesta. To so med drugim ugotovili na volilnem sestanku v campingu Rož v Kočuhi, ki sta ga vodila dr. Pavel Apovnik in Jože Wakounig. Seveda je bilo govora o vseh problemih, ki tarejo naše kraje (predvsem gospodarska zaostalost, narodna diskriminacija in nestrpnost).

TV AVSTRIJA

1. SPORED

NEDELJA, 7. oktobra: 15.10 Strah agentov — 16.55 Deželne volitve: Koroška in Zgornja Avstrija — 17.05 Peter in morske device — 17.25 Čarovni svinčnik — 17.30 Čebela Maja — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Klub seniorjev — 18.30 Ljudska glasba — 19.00 Avstrija v sliki (Zgornja Avstrija) — 19.25 Kristijan v času — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in poročili o deželnih volitvah na Koroškem in Zgornji Avstriji — 19.55 Šport — 20.15 Skopuh (Moliere) — 21.50 Šport — 22.00 Skozi tanko in debelo — 22.30 Teologija v pogovoru — 23.05 Poročila.

PONEDELJEK, 8. oktobra: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Velika iluzija — 10.30 Med dvema ognjema — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Foto-jazbec — 17.30 Lassie — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Do konca sveta — 18.25 ORF danes — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Šport ob ponedeljkih — 21.00 Serpico — 21.45 Poročila — 21.50 Večerni šport.

TOREK, 9. oktobra: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Angleščina — 10.00 Optično steklo — 10.30 La Habanera — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Oddaja z mišjo — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Očetje cunj — 18.25 ORF danes — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Telemuzej — 20.15 Kaj sem? (Robert Lembke) — 21.10 Pacient narava — 21.55 Zdravnik in ljuba živina — 22.45 Poročila in šport.

SREDA, 10. oktobra: 9.00 Oddaja z mišjo — 9.30 Italijanščina — 10.00 Montafon — 10.30 Strah agentov — 17.00 Cena sadja — 17.25 Zivordeči avtobus — 18.00 Tony Randall — 18.25 ORF danes — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Pomlad skozi celo poletje — 21.40 Poročila in šport.

ČETRTEK, 11. oktobra: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Francoščina — 10.30 Igre ljubezni — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Pan tau — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Televizijska kuhinja — 18.25 ORF danes — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Othello — 22.30 Poročila in šport.

PETEK, 12. oktobra: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Ruščina — 10.00 Predkolombska umetnost — 10.30 Klub seniorjev — 11.00 Maneken — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Deset svinj — 17.30 Slike našega sveta — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Muppets-šov — 18.25

ORF danes — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.15 Stari (kriminalka) — 21.25 Steckbrief — 22.10 Sport — 22.20 Cesta Rum — 0.20 Poročila.

SOBOTA, 13. oktobra: 15.40 Služabnik Gustava Adolfa — 17.00 Slikanje, risanje, oblikovanje — 17.30 Pinocchio — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.25 Dober večer v soboto... reče Heinz Conrads — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo — 19.55 Sport — 20.15 Eden bo zmagal (H. Kulenkampff) — 22.10 Šport — 22.25 Vprašanja kristjana — 22.35 Neusmiljeni — 0.15 Poročila.

TV Avstrija 2. spored

NEDELJA, 7. oktobra: 16.30 Petje — 16.55 Volitve za deželni zbor na Koroškem in Zgornjem Avstrijskem — 17.05 Dežela in ljudje — 17.30 Pregled — 18.00 Odločitev na Koroškem in Zgornjem Avstrijskem — 19.00 Dober dan, Nellie — 20.15 Čarovniki so med nami — 21.30 Čas v sliki 2 — 22.00 Navada.

PONEDELJEK, 8. oktobra: 18.00 Angleščina — 18.30 Skrivnosti morja — 19.30 Orientacija — 20.00 Zdravnik in ljuba živina — 20.50 Prost vstop — 21.45 Čas v sliki 2 — 22.15 Ljubimci in drugi tujci.

TOREK, 9. oktobra: 16.45 Ura vprašanj (parlament) — 18.00 Italijanščina — 18.25 ORF danes — 18.30 Aktualno znanje — 19.30 Paradiž živali — 20.00 Igre ljubezni — 21.25 Čas v sliki 2 s kulturo — 22.05 Club 2.

SREDA, 10. oktobra: 16.45 Ura vprašanj (parlament) — 18.00 Francoščina — 18.30 Pregled — 19.00 Poskusi na šolah in šolska reforma — 19.30 The Munsters — 20.00 Teleobjektiv — 20.45 S streho, šarmom in melono — 21.30 Čas v sliki 2 s kulturo — 22.10 Trailer.

RADIO CELOVEC SLOVENSKE ODDAJE

NEDELJA, 7. oktobra:
07.05—07.35 Duhovni nagovor — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 8. oktobra:
14.10—15.00 Celovski radijski dnevnik — Nekoroški zbori.

TOREK, 9. oktobra:
09.30—10.00 Pisani svet — 14.10—15.00 Celovski radijski dnevnik — Sport — Zanimalo vas bo.

ČETRTEK, 11. oktobra: 18.00 Ruščina — 18.25 ORF danes — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Paradiž živali — 20.00 Maneken — 21.35 Čas v sliki 2 s kulturo — 22.10 Club 2.

PETEK, 12. oktobra: 18.00 Orientacija — 18.30 Glasbena zbirka — 19.30 Trailer — 20.15 Donava — 21.15 Letoviščarji — 22.20 Čas v sliki 2 s kulturo in karikaturnimi tedna — 22.25 Internacionalna šov v petek.

SOBOTA, 13. oktobra: 18.00 Piramide — 19.00 Karlsson na strehi — 19.30 The Munsters — 19.55 Galerija — 20.15 Singles — 21.35 Schubertiada.

TV Ljubljana 1. SPORED

NEDELJA, 7. oktobra: 8.00 Poročila — 8.05 Za nedeljsko dobro jutro: Srečanje okteto — 8.30 TV kažipot — 8.50 F. Žizek: Ipavci, TV nadaljevanka — 11.05 Deklica in deček, poljska mladinska nadaljevanka — 11.55 Mozaik — 12.00 Kmetijska oddaja — 13.00 Poročila — Botanik, dokumentarna serija — Cordoba, oddaja iz cikla: Popotovanje — Kako se oblačimo — Zabavno-glasbena oddaja — TV žetnik — Poročila — D. Zajc: Petelin se predstavi, predstava lutkovnega gledališča „Jože Pengov“ — Športna poročila — Nakit za mojo drago, družinski film — 19.15 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 S. Hasani: Veter in hrast, nadaljevanka — 20.50 Propagandna oddaja — 20.55 Strategija razvoja, oddaja iz cikla: Latinska Amerika — 21.40 TV dnevnik — 22.05 Zabavno-glasbena oddaja — 22.20 Športni pregled.

PONEDELJEK, 8. oktobra: 8.55 TV v šoli: Pravopis, Glijptoteka, I. Andrič: Anka in volk — 10.00 TV v šoli: Materinščina, Risanka, Biologija — 11.10 TV v šoli: Za najmlajše — 14.55 TV

SREDA, 10. oktobra:
14.10—15.00 Celovski radijski dnevnik — Komorna glasba — Koroški kulturni pregled.

ČETRTEK, 11. oktobra:
14.10—15.00 Celovski radijski dnevnik — „Kdo je za koga?“

PETEK, 12. oktobra:
14.10—15.00 Celovski radijski dnevnik — Zabavna glasba — Spominjamo se.

SOBOTA, 13. oktobra:
09.45—10.30 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

v šoli, ponovitev — 16.00 TV v šoli, ponovitev — 17.20 Poročila — 17.25 Za soncem, glasbena oddaja — 17.40 Botanik, dokumentarna serija — 18.05 Spomini na Pupina — 18.35 Obzornik — 18.45 Mladi za mlade — 19.15 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 B. Brecht: Smrt in vstajenje Wilhelma Hausmanna, vzhodnonemška drama — 21.10 Propagandna oddaja — 21.15 Kulturne diagonale — 21.55 Mozaik kratkega filma: Kamera — 22.15 TV dnevnik.

TOREK, 9. oktobra: 9.15 TV v šoli: Zrak, Ali ste vedeli, Dnevnik 10 — 10.00 TV v šoli: Dokumentarni film, Risanka, Glasbeni pouk, Začetki pismenosti — 15.30 Šolska TV: OF država v državi, Promet v mavcu, Kako nastanejo zemljepisne karte — 17.30 Poročila — 17.35 Praznični dnevi slovenske folklore: Piran — 18.05 Palčki nimajo pojma, otroška oddaja — 18.35 Obzornik — 18.45 Hitak — mostovi, oddaja za madžarsko narodnostno skupnost — 19.15 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Črna vzmet, dokumentarna oddaja — 20.50 Propagandna oddaja — 20.55 H. Sienkiewicz: Rodbina Polanieckih, TV nadaljevanka — 22.10 TV dnevnik — 22.25 Glasba starega Jadrana: Kotor.

SREDA, 10. oktobra: 9.30 TV v šoli: Za učitelje, Vreme in podnebje — 10.00 TV v šoli: Izobarževalni film, Risanka, Kocka, pengo — 17.35 Poročila — 17.40 Potepuh in nočna lučka, otroška oddaja — 17.55 Potovanje v deželo lutk, otroška nanizanka — 18.15 Ne prezrite — 18.30 Obzornik — 18.40 Glasbena mladina na delu — 19.15 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Film tedna — 21.45 Propagandna oddaja — 21.50 TV dnevnik — 22.05 Nogomet: Španija — Jugoslavija, posnetek.

ČETRTEK, 11. oktobra: 9.10 TV v šoli: Potovanje po neznanem, Celica, Matematika — 10.00 TV v šoli: Francoščina — 10.30 TV v šoli: Kemija, Risanka, Zemljepis — 15.55 Šolska TV: OF država v državi, Promet v mavcu, Kako nastanejo zemljepisne karte — 16.55 Poročila — 17.00 Jakec in čudežna svetilka, angleška serija — 17.15 Duh na koncu sveta, dokumentarni film — 18.05 Varčevanje z gorivom, reportaža — 18.35 Obzornik — 18.45 Tehtnica za natančno tehtanje — 19.15 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Oči kritike — 20.40 Propagandna oddaja — 20.45 Evropski operni pevci: Wiesław Ochmann in Tereza Żylis-Gara — 21.30 TV dnevnik — 21.45 Rock-koncert v Essnu, I. del.

PETEK, 12. oktobra: 8.55 TV v šoli: Jesenski plodovi, Slovenščina, Ruščina, Človek — 10.00 TV v šoli: Angleščina, Risanka, Zgodovina, Reportaža — 14.55 TV v šoli, ponovitev — 17.20 Poročila — 17.25 Usoda nekega Char-

lieja, otroška oddaja — 17.40 Raznašalci časopisov, otroška serija — 18.05 Rock-koncert: Leo Kotke — 18.35 Obzornik — 18.45 Služne zaznave, oddaja iz cikla: Človekovo telo — 19.15 Risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja 20.00 Zabavno-glasbena oddaja — 20.55 Propagandna oddaja — 21.00 Petrucci, serijski film — 21.50 TV dnevnik — 22.05 Nočni kino: La Choca.

TV Ljubljana 2. spored

NEDELJA, 7. oktobra: 8.55 Poročila — 9.00 Oddaje za JLA — 15.00 Nedeljsko popoldne — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Kronika TV festivala neuvrščeni — 20.45 Včeraj, danes, jutri — 21.05 Film tedna.

PONEDELJEK, 8. oktobra: 17.10 TV dnevnik v madžarščini — 17.30 TV dnevnik — 17.45 Otroška oddaja — 18.00 Otroška oddaja — 18.15 Izobraževalna oddaja — 18.45 Mladi za mlade — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Športna oddaja — 20.35 Aktualnosti — 21.15 Celovečerni film — 22.55 Kronika TV festivala neuvrščeni.

TOREK, 9. oktobra: 17.10 TV dnevnik v madžarščini — 17.30 TV dnevnik — 17.45 Pionirski TV studio — 18.15 Knjige in misli — 18.45 Glasbena oddaja — 19.30 TV dnevnik — 20.00 TV drama

KEL - to je gibanje, to je program!

— 21.10 Včeraj, danes, jutri — 21.30 Znanost — 22.15 Zabavno-glasbena oddaja — 22.45 Kronika TV festivala neuvrščeni.

SREDA, 10. oktobra: 17.10 TV dnevnik v madžarščini — 17.30 TV dnevnik — 17.45 Sezamova ulica — 18.15 Izobraževalna oddaja — 18.45 Glasbena oddaja — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Evropsko nogometno prvenstvo — 21.50 Dokumentarna oddaja — 22.40 Kronika TV festivala neuvrščeni.

ČETRTEK, 11. oktobra: 17.10 TV dnevnik v madžarščini — 17.30 TV dnevnik — 17.45 Otroška oddaja — 18.15 Znanost — 18.45 Kviz — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Neposredni stiki — 22.00 Poročila.

PETEK, 12. oktobra: 17.10 TV dnevnik v madžarščini — 17.30 TV dnevnik — 17.45 Med domom in šolo — 18.15 Družbena tema — 18.45 Glasbena oddaja — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Kulturna oddaja — 21.00 Včeraj, danes, jutri — 21.20 Liki revolucije — 22.05 Zabavno-glasbena oddaja — 22.55 Glasbeni atelje.

Za neljube napake iz prejšnje številke se oprostamo. uredništvo

Valentin Polanšek:

32

Križ s križi

Večkrat sta se skoraj sporekla. Komandant je bil znan med prebivalci, da je držal baje „bolj na male ljudi“ in da je „rad pogledal stran, namesto, da bi vsako malenkost zasledoval“. Samo sedaj v novi dobi nemškega rajha ni več spregovoril slovensko. Tak pa ni bil, kot Orlitsch, ki se je zadril nad vsakim:

— Govorite nemško!

Ko je padla Jugoslavija, je padla odločitev na višjem mestu: Pototschnigg je prišel na Kranjsko. Orlitsch je postal komandant.

Na pogrebu padlega komandanta Pototschnigga poje v zboru učiteljska Kranj tudi dijak Zdravko. Tisto „Ich hatt' einen Kameraden!“ Mladenič se spomni orožnika. Kljub čudnim razmeram v pozitivnem smislu:

Bilo je še pred Hitlerjevim prihodom. Šolarji so ribarili v prisojniškem hudourniku. Zdravko je bil zraven. Komandant Pototschnigg je samo zažvižgal na prste in otročad se je porazgubila... Pozneje,

ko je vladal že Hitler, so uvedli prepoved alkohola. Tudi hišni ded se je bal, da se ne bi očitno zibal mimo žandarmerijske postaje, kajti njegova Kušjeva gostilna je morala stati točno poleg tega nevarnega kraja. Če je ded vedel, da stoji sam komandant zunaj pred žandarmerijsko postajo, si je privoščil še eno šilce žganja. Potem pa se je zamajal na dolgo pot v Sosednje. Ded je včasih vedel pripovedovati, da je komandant že sam izrazil v zaupnem krogu, kako je narobe, ako ljudi zaradi politike zapirajo!

Vsak ima pravico do svojega prepričanja! To je demokracija!

Na Pototschniggovem pogrebu so prevevale take človečanske misli mladega učiteljskega. Pa še eno grozno spoznanje se je zajedlo v mladčevo pamet:

Zakaj potem tak človek pride v smrt? Orlitsch pa...?

Ko se je dijak vrnil s pogreba v dom, bi rad bil sam. Vsaka reč ga je motila, hotel je biti sam, ker je danes zaznal v sebi nov glas, ki je zajel vse nekdanje skrite slutnje v eno samo smer:

Zakaj hodim na pogreb takim, ki meni in mojim niso žalega storili? Doma na dopustu pa pozdravljam komandanta Orlitscha?

Ali ga bom sedaj tudi pozdravljal?

Ko o njem toliko vem, kar je nevarno za mene in moje. Zato se bojim tudi sorodnice, ker o njej vem, da se z Orlitschem peča.

Ali se bom izogibal postavnega dedca?

Ki vedno mene tako posmehljivo pogleda, kakor da se ne bom več norčeval s svojim hajhitlerjevanjem! Saj ga moraš pozdraviti! In drugače ne smeš pozdravljati! Zlasti ne tako nevarnega uniformiranega vruga! Ko se ga vsak odrasli boji. Kaj so ljudje o njem govorili! Da se je tudi z oeflarco spečal jenseni 42! Vrag kosmati!

Ali je bila ženska toliko naivna, da bi prevarala starega uniformiranega lisjaka?

Ko niti to ni vedela, da Orlitsch dobro razume slovensko! Le izda se ne. So pa še ljudje, ki iz predhitlerskega časa to vedo.

Dijak je zakolovratil na vrt, kamor v tem jesenskem času nihče več ni zahajal. Stopal je gor in dol ob visokem zidovju. Vse ga je vznemirjalo, da se je premikal kot bi se pozibaval na drseči deski po strmini.

Gleda tja čez kolodvorsko nižino prek Stražišča v smer Šmarjetne gore: Zdaj nihče več ne hodi na izlet zunaj mesta! Taki fakini kot so študentje! Tujci!

Kako je to čudno, da me Slovenci nekje štejejo med tujce?

Ko pa sem njihov!

Lani, ko smo bili prvošolci na Joštovi gori, je na veliko razlagal Burgstaller, kako so se bojevali v Dražgošah. Zadnji deli bivše jugoslovanske vojske so to bili! se je širokoustil. Pa mu je sam dirce kar vpričo vseh fantov zabil:

(Dalje prihodnjič)

V Zahomcu za slovenščino ni prostora?

Kdor vozi v Ziljsko dolino mimo Zahomca, zapazi na severni strani ceste lepo moderno poslopje, novo ljudsko šolo. Zaradi premalega števila otrok so morali zapreti šoli v Gorjanah in na Bistrici in tako bo to edina ljudska šola cele občine Straja vas. Kakor slišimo, so jo imenovali „Volksschule Feistritz zu Achomitz in Hohenthurn“.

V ponedeljek, 10. 9., je bila šolska sv. maša in so prišli vsi šolarji

strajevaške občine s starši na Bistrico k maši. Nekaj dni prej so se pa oglasili ÖVP- in SPÖ-jevski občinski mandatarji z županom na čelu pri župniku Stanku Trapu in zahtevali, da mora biti šolska maša samo v nemškem jeziku. Če bi se župnik posluževal med mašo tudi slovenščine, bodo gotovi starši iz protesta zapustili cerkev. Ker se župnik ni uklonil, in začel mašo v obeh deželnih jezikih, je na-

stala v cerkvi pri gotovih starših neka nervoznost in ko so začeli peti otroci „Gospod, usmili se“ je zapustilo šest več ali manj pobožnih mater kakor rečeno iz protesta cerkev in neki mož je bil tako prijazen, da je še vrata zaprl za njimi.

Živimo na meji treh velikih evropskih narodov, Romanov, Slovanov in Germanov. Človek bi pričakoval, da se bodo politiki in današnji starši dokopali do spoznanja, da je znanje jezikov tisti most, ki povezuje in združuje narode med seboj. Na žalost pa vidimo in slišimo posebno na Koroškem od vseh strani, da je do tega spoznanja še dolga dolga pot in da pri nas še davno ni pozabljena tista parola iz nedavne preteklosti „Kärntner sprich deutsch“.

Hvala Bogu in našim razglednim prednikom, ki so doumeli tek časa in potrebo šolanja in znanja, tako da je iz te naše vasi, ki šteje samo 24 hišnih števil, izšlo v teku zadnjih dveh generacij kar 6 juristov, 2 duhovnika (eden živi v Ameriki), 1 redovnica, 1 profesor, 1 dipl. inž., 2 učitelja, 2 bolniški sestri, ter da obiskuje en mladenič višjo kmetijsko šolo, dva gimnazijo, in mladino, ki je večša več tujih jezikov.

Naša želja, da bi bila nova šola kraj, kjer bo začel naš otrok bistrirati um za nadaljnjo življenjsko pot in naj ne bo nikdar v šoli diskriminiranih ali Kurdov ne med učitelji in ne med šolarji.

V soboto, 22. 9., smo imeli tudi birmo v naši fari. Ob 8. uri zjutraj je prevzvišeni škof že obiskal šolo in se pozanimal pri otrocih po znanju verouka. Ob 9. uri pa je bil pred župniščem slovesni sprejem. Otroci-birmanci so mu deklamirali v obeh deželnih jezikih. Deklacija, ki sta deklamirali v slovenščini, sta mu poklonili lep ziljski šopek nageljnov, rožmarina in roženkravta. Prvi je pozdravil prevzvišenega župnika Stanko Trap in v hvaležnosti omenil tudi svojega prednika — zlatomašnika Antona Kuchlinga. Pozdarili so ekscelenco tudi župan Millonig, šolski direktor Wiegele, žandarmerijski šef s Čajne; zastopnik cerkvenega sveta pa s temi besedami:

„Ekscelencija, prevzvišeni g. škof! Dovolite mi, da Vas v imenu cerkvenega sveta in faranov prav pri srčno pozdravim v naši sredi.“

Prosim Vas, ko boste klicali k Sv. Duhu za birmance, prosite tudi Delivca vseh dobrot in milosti, da z bogastvom svojih darov obogati tudi našo faro in da bo zavladal in vladal pravični mir po vsej naši dragi domovini.

Pred mesecem smo na tem mestu pozdravljali našega preč. g. župnika in se v cerkvi veselili njegove inštalacije. Na žalost pa je v to veselje že padla debela kaplja grenkega pelina. Daher bitten wir Eure Exzellenz zum Tröster, dem Hl. Geist, auch für unseren Priester zu beten, daß er nicht den Mut verliert und ihn die Last des oft allzuschweren Alltags nicht erdrückt.

Ihnen, Hochwürdigster Herr Bischof, wünschen wir Gottes reichsten Segen und Beistand in Ihrem schweren und verantwortungsvollen Amt.“

Isti dan je praznovalo tudi tukajšnje športno društvo 25-letnico obstoja. Od sobote od 16. ure naprej in do nedelje zvečer je bila

razstava odprta pod naslovom „25 let športno društvo Zahomc“ in je lahko vsak obiskovalec na podlagi razstave sledil športnemu udeleževanju že od leta 1928 naprej. Kdor je z zanimanjem gledal razstavo, je lahko ugotovil, kako je društvo rastlo in se razvijalo, kakor otrok in končno doseglo vrhunec v olimpijski slavi v osebi Karla Schnabla in ogromne uspehe Milloniga, Wallnerja, Janka Zwitterja in Grazerja in že tudi današnjih mladih skakalcev. Na zemljevidu je bilo lepo videti, kako so šli mladi športniki iz drobne vasi na vse kraje širom sveta in prinašali čast domačemu kraju.

Razstava je bila izredno dobro obiskana in bi bilo prav, če bi jo

društvo pokazalo tudi kje v Celovcu, ki je središče vseh naših krajev. Društvu želimo še mnogo velikih uspehov in svetu široko odprtih športnikov.

Pa še eno žalostno naj povemo bralcem. V Drevljah je nepričakovano umrla ga. Hanca Wurzer, pd. Krajnarca. Rajna je bila doma v fari Šmiklavž ob Dravi. Več let je gospodinjila bratu preč. g. župniku Franju Katniku v Gorjanah in se potem poročila h Krajnarju v Drevljah.

Dragi rajni, ki je z vso iskrenostjo srca ljubila svoj rod in materin jezik in obiskala vsako našo prireditel, želimo mir in uživanje večne neminljive pravice.

NKZ

To je politika SPÖ proti Slovincem

„Ko bo 7. oktober mimo, bomo vso stvar še enkrat načeli,“ je resignirano ugotovil celovski župan Guggenberger v pogovoru z NT, potem ko so socialisti z FPÖ-jevci preprečili sklep o poimenovanju Janežičevega trga. Vendar dejstva dokazujejo, da se tudi po 7. oktobru nič ne bo spremenilo. Vse kaže, da ima SPÖ povelje, da načrtno iztreblja slovenščino iz javnosti.

Drži, da je SPÖ marsikaj zapisala v strankinem programu. Drži tudi, da tokrat kandidira na njeni listi zaveden Slovenec. Vendar smo mnenja, da manjšina ne bo imela od njega niti ficka koristi, ker bo prišel med tista mlinska kolesa, ki imajo povelje „Macht mir dieses Land deutsch!“ Slovenci nismo doživeli samo najhujših napadov na svoje pravice v letih, ko je SPÖ prevzela oblast v državi, ignoranca in brutalnost koroške SPÖ pa zahtevata, da si to politiko še enkrat priključimo v spomin, dva dneva pred volitvami, kot primere, kako si SPÖ predstavlja manjšinsko politiko.

KULTURNO BARBARSTVO

Še dobro nam je v spominu „afera Janežič“. Društvo slovenskih pisateljev v Avstriji je predlagalo, da se mesto Celovec spomni velikega jezikoslovca in literata Antona Janežiča. DSPA je predlagala, da se po njemu poimenuje trg pred Slovensko gimnazijo. Za poimenovanje so glasovali vsi ÖVP-jevski odborniki s podpredsednikom KHD Mayerjem vred, FPÖ in SPÖ pa sta poskrbele, da ni padel madež na nemški Celovec.

Kako malo kulture imajo socialisti, pa kaže še norčevanje nekega SPÖ-poslanca: „Janežič! Kdo bo pa to izgovarjal...“ Še sreča, da zveni Medweschek tako germansko...

DRUGA KULTURA DELA „NEMIR“

Vsenemško tradicijo svojega predhodnika Glantschniga nadaljuje v Velikovcu socialistični župan Paulak. Otroška folklorna skupina, kot imamo še vsi dobro v spominu, je za Paulaka „Unruhe“. Vprašamo se neki, kakšen nemir neki? Tudi tu skrbijo socialisti, da bo ostal Velikovec to kar je, „evropsko mesto“ rekordov — po prepovedih nastopa za nenemške kulturne skupine. Za prepoved otroške folklorne skupine je zvedela vsa avstrijska javnost. Še vedno pričakujemo odgovor Paulaka ali njegove stranke, ki molči. Molčijo tudi tisti pošteni Slovenci, ki delujejo v SPÖ...

TAKO BO S SLOVENŠČINO PO VOLITVAH

Po zakonu je Škocijan nemški, lakonično ugotavlja Albert Holzer, župan v Škocijanu. Zato tudi ne bo nič podpore za „Danico“, ki je v slovenščini stavila občini prošnjo. Isti župan, ki je pred volitvami še v slovenščini vabil slovenske glasove in speljal dobronamerne Slovence na svoje limanice, mirne duše v pogovoru z našim sodelavcem trdi, da nihče na občini ne zna slovensko. Zdaj, po občinskih volitvah seveda ne potrebuje več slovenskih glasov...

V „INTERESU MANJŠINE“ — NIČ SLOVENSKO

Še ni dolgo od tega, da je SPÖ iskala „svoje“ Slovence za sosvete. Med kandidati je bil tudi boroveljski župan Woschitz. Na istega Woschitza, ki naj bi v sosvetih baje zastopal „interese manjšine“ je neko avstrijsko ministrstvo naslovilo pismo in dodalo pri imenu Ferlach še Borovlje. Iz tega „pripetljaja je nastala prava papirna vojna in Woschitz ni miroval, preden niso iztrebili iz vseh aktov „Borovlje“. Tako si namreč SPÖ predstavlja delo za narodno skupnost v „interesu manjšine“...

„HALBE“ PLIBERK

Sicer pa si županu Woschitzu sploh ne bi bilo treba prizadevati. Če bo obveljala zamisel ministra za promet, imamo na celem Koroškem sploh samo še štiri slovenske kraje: Dob, Šmihel ter obe pliberški postaji. Za te kraje je minister Lausecker priporočil svojim nastavljenecem, da dajo vozne karte, če bi slovenski mladinci spet zahtevali vozne karte v slovenščini. Lausecker je sploh črtal vso ostalo Podjunjo, celotni Rož in Ziljo. Njegovi nastavljenici pa na celovški postaji že pridno izvajajo navodila. Prejšnjo soboto je neki nastavljenec slovenskemu mladincu kar povedal, da ne dobi „polovične Pliberk“, da mora reči „Halbe Pliberk“. O „polovični Pliberk“ v Lauseckerjevem pismu namreč ni govora...

Vsak glas za KEL - to je lista za našega človeka

Karel Smolle, prvi kandidat KEL pozna težave našega človeka. Njemu zaupajo delavci, kmetje in izobraženci.

V Ločah navdušeno sprejeli Karla Smolleta

Volično zborovanje KEL za bekštanjško občino je bilo v soboto, 28. septembra, pri Pušniku v Ločah. Predavatelja sta bila glavni kandidat KEL Karel Smolle in prof. Jože Wakounig. Vse navzoče je pozdravil domači samostojni občinski odbornik Janez Mikl in predvsem poudaril pomen samostojnega nastopa KEL tudi v tej situaciji,

krivičnemu zakonu, je tudi edina možna reakcija na diskriminatorični Zakon o narodnih skupnostih iz leta 1976, ki je izbrisal več kot dve tretjini našega ozemlja, ki je samo uzakonjena krivičnost in asimilacijska politika koroških in avstrijskih oblasti. Čeprav je v občini Bekštanj zelo močna slovenska kulturna dejavnost, čeprav sedi v občinskem

KEL - vabimo VAS na skupno pot!

ko so večinske stranke z novo razdelitvijo južne Koroške na štiri volilna okrožja hotele zatreti vsakršno samostojno slovensko kandidaturu za deželni zbor.

Karel Smolle se je v svojem predavanju dotaknil tega zakona, ki diskriminira male volilne skupine, in poudaril, da bodo koroški Slovenci proti temu zakonu seveda protestirali in se pritožili pri Ustavnem sodišču na Dunaju. Samostojni nastop pri deželnozborskih volitvah ni samo protest proti temu

odboru zastopnik KEL, čeprav deluje uspešno gospodarska zadruga, čeprav je šolstvo dvojezično, Slovenci po tem nazadnjaškem zakonu nimajo prav nobenih pravic.

Močno so se zgražali udeleženci tudi zaradi tega, ker volilne stranke nočejo rešiti v zadovoljstvo prizadetih perečih gospodarskih in socialnih problemov na južnem Koroškem. Edini možni in pravilni protest proti taki diskriminaciji je, da pri deželnozborskih volitvah glasuje čim več ljudi za KEL.

Proti narodnemu zatiranju - KEL lista 5

Kandidati, ki jim zaupate 7. oktobra!

Kandidirajo v vseh volilnih okrožjih

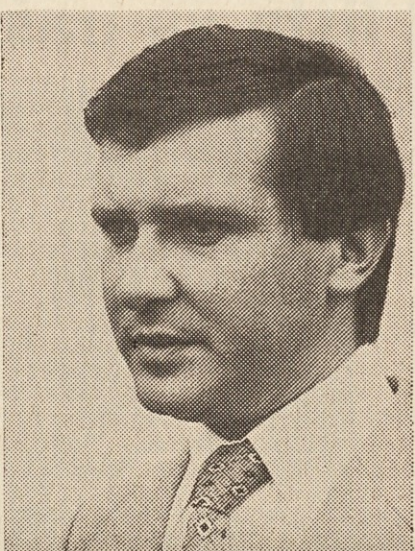
1. SMOLLE KAREL, 1944, tolmač, 9181 Bistrica v Rožu 130.

2. DR. APOVNIK PAVEL, uradnik, 9100 Velikovec, Kreuzbergsiedlung 51.

3. DR. SAXER ROBERT, 1939, AHS-učitelj na splošni višji šoli, 9020 Celovec, Linsengasse 85.

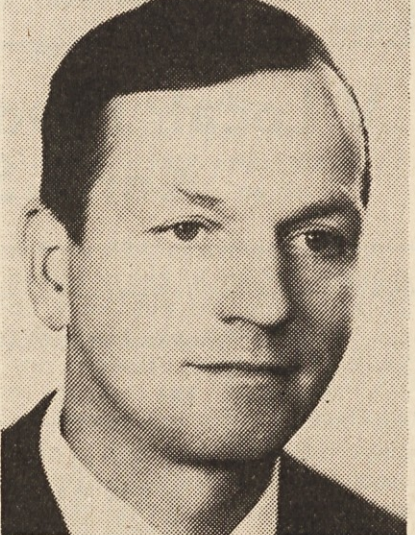

4. DR. GRILC MATEVŽ, 1946, odvetnik, 9125 Sinča vas 38.

Kandidati volilnega okrožja 1

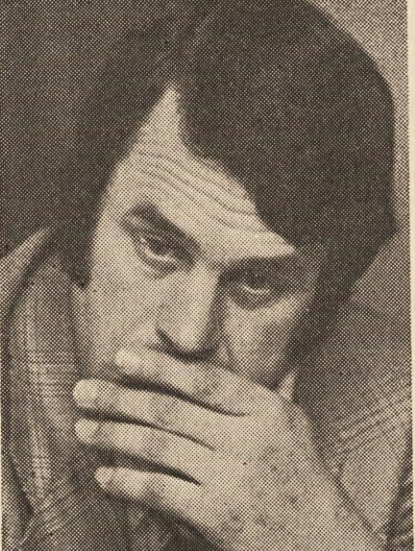
5. ORAŽE MIRKO, 1927, kmet, 9170 Borovlje, Sele 7.

6. KRUŠIČ ANTON, 1928, kmet, 9072 Bilčovs, Velinja vas 9.

7. LAMPICHLER ZALI, 1958, nameščenka, 9065 Zrelec, Račiče 2.

8. SABOTNIK FRIEDRICH, 1942, kmet, 9074 Hodiše, Plešerka 4.

9. MALLE SEBASTIAN, 1924, kmet, 9162 Svetna vas, Rute 4.
10. WALDHAUSER VALENTIN, 1950, kmet, 9163 Podgora, Poden 125.
11. MAIERHOFER RUDOLF, 1926, kmet, 9353 Škofiče, Podjerberk 10.
12. USCHNIG HANZEJ, zidar, 9170 Borovlje, Sele-Srednji kot 14.

Volilno okrožje 1

Celovec, Celovec-dežela

13. WAKOUNIG JOŽE, 1941, profesor, 9071 Kotmara vas 214.
14. KORENJAK JANEZ, 1913, kmet, 9173 Šmarjeta v Rožu, Treblje
15. MIKSČE ANTON, 1954, kemiograf, 9074 Hodiše, Dvorec 24.
16. KARGL VALENTIN, 1953, kmet, 9583 Bače 20.
17. TRIESSNIG SIMON, 1931, kmet, Loče.
18. MAG. FILIP WARASCH, 1945, nameščenec, 9103 Djekše 125.

Volilno okrožje 2

Velikovec, Šentvid, Wolfsberg

9. HUDL JOHANN, 1937, poslovodja, 9142 Globasnica, Mala vas 33.
10. LOIBNEGGER JOSEF, 1956, kemiograf, 9431 Št. Štefan, Labodska dolina.
11. RAKEB SOPHIE, 1952, strokovna delavka, 9150 Pliberk, Blato 5.
12. WASTL MARTIN, 1949, kmet, 9141 Dobrla vas, Lovanke 21.
13. GREGORIČ ALOJZ, 1935, gostilničar in kmet, 9142 Globasnica, Čepiče 7.
14. KUMER FRIEDRICH, 1937, kmet, 9150 Pliberk, Blato 16.
15. SMREČNIK MIRKO, 1956, bančni nameščenec, 9142 Globasnica, 66.
16. URANK JOŽEF, 1927, kmet, 9132 Galicija, Encelna vas 11.
17. STICKER JOSEF, 1938, kmet, 9184 Šentjakob v Rožu, Šentpeter 7.
18. PRISTOVNIK KAREL, 1952, poštni uradnik, 9170 Borovlje, Sele 19.
19. HARTMANN BOŽO, 1954, študent, 9122 Škocijan, Klopinj 56.
20. LESJAK JANEZ, 1927, delavec, 9122 Vrba, Razgledna promenada 36.
21. PANDEL MARTIN, 1958, nameščenec, 9141 Dobrla vas, Mokrije 16.
22. MAG. WARASCH FILIP, 1945, nameščenec, 9103 Djekše 125.

Volilno okrožje 3

Biljak, Beljak-dežela

9. DR. WUTTI FRANZ, 1953, zdravnik, 9587 Rikarja vas, Ločilo 2.
10. JANEŽIČ FRANZ, 1956, KFZ-mehaničar, 9183 Področčica, Leše 4.
11. GABRIEL OTTILIE, 1931, gospodinja, 9232 Rožek, Breg 16.
12. STORNIK JOSEF, 1921, kmet, 9183 Področčica, Leše 10.
13. GALLOB ALOIS, 1937, kmet, 9585 Diča vas, Žužalče 2.
14. MAG. WARASCH FILIP, 1945, nameščenec, 9103 Djekše 125.

Zaupajmo našim kandidatom!

Kandidati volilnega okrožja 2

5. KERT FRIEDRICH, 1941, učitelj, 9150 Pliberk, Nonča vas 72.

6. HRIBERNIK MARTIN, 1937, nameščenec, 9133 Miklavčevo, Vinogradi 96.

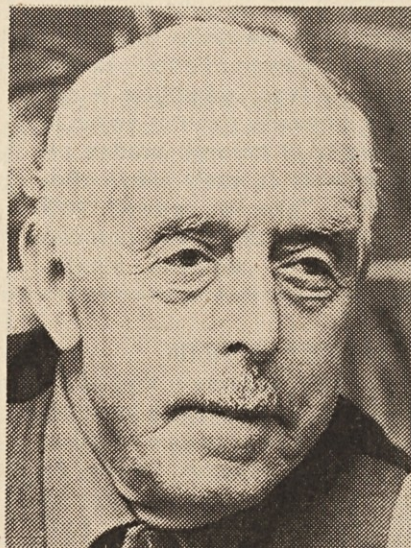

7. LIPNIK JOHANN, 1939, kmet, 9122 Škocijan, Klopinj 5.

8. HAJNŽIČ LADO, 1940, tiskar, 9133 Miklavčevo, Rebrca 30.

Kandidati volilnega okrožja 3

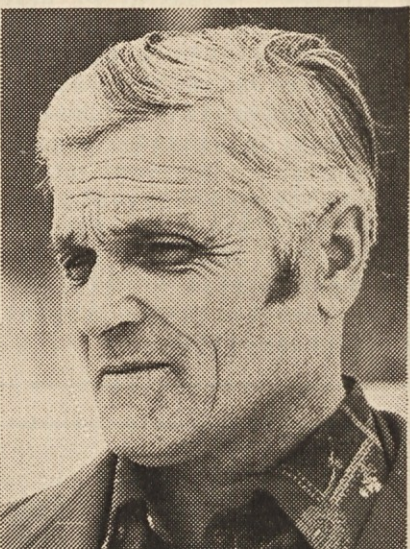
5. KANZIAN MAX, 1907, penzionist, 9232 Rožek 10.

6. MAČNIK HERMANN, 1932, občinski delavec, 9231 Kostanje, Zgornja vas 15.

7. KOSCHAT FLORIAN, 1926, poslovodja, 9182 Podgorje 121.

8. MIKL JOHANN, 1922, kmet, 9581 Ledince, Pečnica 8.